

KONGRES FINANSOWANIA ODPORNOŚCI, BEZPIECZEŃSTWA I OBRONNOŚCI 2026

Rola i znaczenie sektora bankowego w finansowaniu przedsiębiorców sektora obronnego

Główne wnioski i rekomendacje raportu Programu Analityczno-Badawczego WIB / ZBP

dr hab. Waldemar Rogowski, prof. SGH Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

dr Mariusz Lipski Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

dr Tomasz Pawlonka Warszawski Instytut Bankowy, Związek Banków Polskich

WNIOSEK 1

Skala zaangażowania banków pozostaje ograniczona

Sektor bankowy dostrzega potencjał wzrostu - ale dziś finansowanie koncentruje się w wąskim obszarze:

Instrumenty pozabilansowe oraz krótkoterminowe

Dominacja nad długoterminowym finansowaniem inwestycyjnym

Zabezpieczenie zazwyczaj kontraktem publicznym

Ekspozycja oparta o zamówienia publiczne

Wsparcie państwowe

Finansowanie „osłonięte” gwarancją Skarbu Państwa

GDZIE JEST LUKA

Finansowania brakuje tam, gdzie jest najbardziej potrzebne dla modernizacji:

Długoterminowe inwestycje w moce wytwórcze

Projekty B+R i deep tech

Przedsięwzięcia objęte klauzulami poufności

WNIOSEK 2

Dobra kondycja finansowa = realny potencjał kredytowy

Przedsiębiorstwa sektora obronnego w Polsce cechują się dobrym standingiem finansowym - wypadają lepiej niż średnia przemysłu.

Wyższa zyskowność

Powyżej średniej dla przetwórstwa przemysłowego

Wyższa rentowność

Lepsze marże niż przeciętne przedsiębiorstwo przemysłowe

Wyższy potencjał kredytowy

Solidna baza do zwiększenia finansowania dłużnego

Implikacja: ograniczone finansowanie nie wynika ze słabości firm - źródło obecnych ograniczeń leży gdzie indziej.

WNIOSEK 3

„Niski poziom bankowości” wynika często ze specyfiki projektów, formuły rozliczeń kontraktów, dostępności środków publicznych

Klasyczne modele oceny ryzyka nie są dostosowane do projektów obronnych. Bariery mają charakter strukturalny:

**Wymogi kapitałowe i regulacyjne -
brak preferencji**

**Limity koncentracji -
wysokokwotowe przedsięwzięcia**

Niejednoznaczna klasyfikacja ESG

Ryzyko polityczne i reputacyjne

Długie cykle kontraktowe

**Asymetria informacyjna
(poufność)**

+ ograniczone zabezpieczenia o odpowiedniej płynności.

WNIOSEK 4

Kierunek rozwoju – dual-use, local content i wymiar społeczny

Technologie podwójnego zastosowania (dual-use)

z naciskiem na krajowych producentów i rozwiązania (local content):

Cyberbezpieczeństwo

Sztuczna inteligencja

Technologie kosmiczne

Systemy bezzałogowe

Infrastruktura krytyczna

Automatyzacja produkcji

Wymiar społeczny

Dominuje przekonanie, że obronność powinna być finansowana ze środków publicznych.

Jednocześnie aktywność sektora bankowego w finansowaniu obronności odbierana jest przez znaczną część społeczeństwa pozytywnie.

Dual-use łączy bezpieczeństwo z innowacyjnością - zwiększa akceptowalność społeczną, regulacyjną i ESG.

REKOMENDACJE 1

Dla regulatora i polityki publicznej

Stabilne, długoterminowe ramy finansowania - wieloletnia przewidywalność programów modernizacyjnych umożliwia bankom planowanie zaangażowania

Publiczne mechanizmy podziału ryzyka - rozszerzenie gwarancji i regwarancji Skarbu Państwa, BGK oraz KUKE dla projektów obronnych i dual-use

Dostosowanie regulacji ostrożnościowych - elastyczne limity koncentracji, preferencyjne wagi ryzyka, instrumenty ograniczające RWA

Doprecyzowanie klasyfikacji ESG - jednoznaczne uznanie projektów bezpieczeństwa i NATO za zgodne z celami stabilności społeczno-gospodarczej

REKOMENDACJE 2

Dla sektora bankowego

Wyspecjalizowane kompetencje sektorowe - finansowanie kontraktów obronnych, dual-use, eksportu; ocena ryzyka technologicznego i geopolitycznego

Finansowanie łańcucha dostaw - faktoring, finansowanie dostawców, akredytywy, finansowanie kontraktowe dla krajowych i europejskich poddostawców

Instrumenty wspierające innowacje - B+R, startupy dual-use, AI, cyber, technologie bezzałogowe - przy współudziale środków publicznych i UE

Wspólne standardy oceny projektów - przy wsparciu ZBP jako platformy uzgadniania stanowiska sektora bankowego

REKOMENDACJE 3

Dla polityki gospodarczej państwa

Krajowy ekosystem finansowania obronności - trwały model współpracy: administracja, banki, przemysł, instytucje rozwoju, fundusze europejskie

Rozwój finansowania dual-use - projekty łączące bezpieczeństwo z innowacyjnością - wyższa akceptowalność regulacyjna i ESG

Przejrzystość procesów kontraktowych - ograniczenie asymetrii informacyjnej między zamawiającymi, przedsiębiorstwami i bankami

Krajowy rynek kapitałowy dla obronności - obligacje projektowe, fundusze, blended finance: preferencyjny koszt kapitału publicznego, dotacja B+R + kredyt

WNIOSEK KOŃCOWY

Sektor bankowy może odegrać wiodącą rolę w modernizacji krajowego przemysłu obronnego

Warunkiem jest zbudowanie czterech filarów:

Poprawa przewidywalności otoczenia
regulacyjnego

Implementacja mechanizmów
współdzielenia ryzyka

Zwiększenie przejrzystości procesów
finansowania

Wypracowanie nowego modelu
współpracy państwo - banki - przemysł

Rola Związku Banków Polskich: formułując i prezentując wspólne stanowisko banków, ZBP może inicjować dialog z administracją, instytucjami finansowymi wspierającymi rozwój oraz przyspieszać wypracowanie standardów i mechanizmów zwiększających udział kapitału prywatnego w finansowaniu obronności.

Dziękujemy za uwagę

Zapraszamy do dyskusji!

dr hab. Waldemar Rogowski, prof. SGH

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

dr Mariusz Lipski

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

dr Tomasz Pawlonka

Warszawski Instytut Bankowy · Związek Banków Polskich

Skład zespołu badawczego:

dr hab. Lech Kurkliński, prof. SGH - Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

prof. zw. dr hab. Stanisław Kasiewicz - Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

dr Błażej Lepczyński - Uniwersytet Gdański

dr Kamil Gemra - Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

mgr Martyna Górecka - Szkoła Główna Handlowa w Warszawie